

ПОРУШЕННЯ «ПРАВА НА» КОМЕРЦІЙНУ ТАЄМНИЦЮ ТА НОУ-ХАУ

Алла Дідук,

*завідувач сектору патентного права відділу
промислової власності НДІ інтелектуальної
власності НАПрН України,
кандидат юридичних наук, доцент*

Стаття присвячена окремим проблемним питанням порушення «права на», а точніше «права доступу» до комерційної таємниці та ноу-хау, враховуючи фізичну природу «інформації як такої». Тому в статті термін «право на» комерційну таємницю та ноу-хау використовується як умовний. Зокрема, порушенням «права на» комерційну таємницю та ноу-хау є незаконні способи отримання цієї конфіденційної інформації, незаконне її розголошення та інші неправомірні дії, що призводять до порушення вказаного права. До незаконних способів отримання комерційної таємниці та ноу-хау відноситься промислове шпигунство, підкуп посадової особи (службовця), яка фактично контролює комерційну таємницю чи ноу-хау, незаконне проникнення в приміщення його власника, прослуховування засобів зв'язку, незаконне ознайомлення зі змістом кореспонденції, що містить комерційну таємницю чи ноу-хау тощо.

Ключові слова: порушення права, право доступу, конфіденційна інформація, закрита інформація, нерозкрита інформація, секретна інформація, комерційна таємниця, ноу-хау, промислове шпигунство, комерційне шпигунство, недобросовісна конкуренція

Постановка проблеми. Порушення «права на» комерційну таємницю та ноу-хау необхідно розглядати з позиції «права доступу» (режиму доступу), враховуючи фізичну природу «інформації як такої».

Суть інформаційних відносин обумовлена тим, що їх безпосередня мета полягає не в традиційному для економічного обігу використанні результату, а в *ознайомленні* з відомостями. Зміст *ознайомлення* становить процес пізнання і може не включати навіть рекомендацій щодо їх використання. Тому «використанню» інформації завжди передують *ознайомлення з відомостями*, які можуть бути як загальнодоступними, так і конфіденційними.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У аспекті розгляду вказа-

ної проблеми щодо порушення «права на» комерційну таємницю та ноу-хау, а також загальних положень «конфіденційної інформації», «комерційної таємниці», «ноу-хау» досліджувалися в науці цивільного права, зокрема, в працях Т. І. Бегової, В. А. Дозорцева, В. І. Жукова, М. Я. Епштейна, В. І. Єременко, О. В. Кохановської, В. М. Крижної, О. О. Кулініч, Ю. В. Носіка, С. Ю. Погуляєва, Є. В. Петрова, С. І. Семилетова, О. П. Сергєєва, В. А. Смирнова, О. А. Чобота, Г. Штумфа та інших. Однак характерною рисою таких досліджень є те, що більшість науковців досліджували порушення права на комерційну таємницю та ноу-хау в аспекті суб'єктивного виключного права (юридичної монополії). Автор статті розглядає порушення

«права доступу» (режиму доступу) до комерційної таємниці та ноу-хау в аспекті «охоронюваного законом інтересу» (фактичної монополії), ураховуючи фізичну природу цього нетипового об'єкта цивільного права (інформації).

Метою статті є з'ясування специфіки порушення «права на» комерційну таємницю та ноу-хау з урахуванням специфічних ознак-властивостей такої конфіденційної інформації.

Виклад основного матеріалу. Об'єктом виключного права може бути тільки результат інтелектуальної, творчої діяльності, відмежований від самої діяльності, який існує об'єктивно, незалежно від неї, на використання якого можливе встановлення монополії. Особа, яка фактично контролює конфіденційну інформацію (комерційну таємницю, ноу-хау), зокрема юридична особа, зобов'язана застосовувати необхідні заходи щодо збереження її в секреті, припиняти її розголошення (обмежувати доступ), що саме по собі є діяльністю. У зв'язку з цим постають питання: чи є можливим закріплення монопольного права на ознайомлення з інформацією (конфіденційною інформацією) і чи виникає взагалі у особи «право на» інформацію (конфіденційну інформацію)?

На сьогодні у правовій доктрині сформувався два підходи стосовно розуміння «права на» інформацію. Щодо першого підходу — «право на» інформацію розглядається як суб'єктивне право. Згідно з другим підходом — суб'єктивного права на інформацію (конфіденційну інформацію) не існує, а термін «право на» інформацію використовується тільки як умовний, оскільки по суті являє собою «право доступу» до інформації (конфіденційної інформації).

Чинне законодавство України, зокрема ЦК України, виходить із позиції суб'єктивного права на інформацію (конфіденційну інформацію). Так, чинний Цивільний кодекс України закріпив «право на» інформацію (ст. 302) у книзі другій «Особисті немайнові права фізичної особи», а «майнове

право на» комерційну таємницю (ст. 506) в книзі четвертій «Право інтелектуальної власності». «Право на» інформацію передбачено й іншими нормами, які містяться в Законі України «Про інформацію» від 2 жовтня 1092 року (ст. 5), Законі України «Про науково-технічну інформацію» від 25 червня 1993 року (ст. 5) тощо. У Законі України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» від 5 липня 1994 року (ст. 1, 4) та Конвенції «Про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень і доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля» від 25 червня 1998 року (ст. 4) передбачено «право доступу» до інформації.

Виходячи з аналізу законодавства України, «право на» інформацію — це: 1) можливість вільного одержання (збір) інформації; 2) право зберігати інформацію; 3) право використовувати інформацію; 4) право поширювати (розповсюджувати) інформацію; 5) право захищати інформацію.

Відповідно «право на» інформацію складається із двох елементів: «права на» одержання інформації та права на її поширення (розповсюдження). Перше взагалі відноситься не до цивільних, приватних, а до публічних прав. Право ж на поширення (розповсюдження, передачу) інформації має цивільно-правовий зміст. Основним змістом права на поширення (розповсюдження) інформації є право на повідомлення відомостей, яке включає передачу їх певній особі (групі осіб) або надання дозволу («права доступу») до інформації третім особам. Для конфіденційної інформації це правомоччя виражається в праві розкриття конфіденційності та надання доступу до даних певній особі (групі осіб). Однак, у широкому розповсюдженні її (наприклад, комерційної таємниці) володілець не зацікавлений, тому інформація надається (відкривається доступ) вибірково, на платних підставах, із збереженням конфіденційності інформації, яка передається.

Відповідно під широкий термін «право на» інформацію підпадає різноманітна інформація як загальнодоступна (наприклад, опублікована) для невизначеного кола осіб, так і незагальнодоступна (конфіденційна) — для обмеженого кола осіб (комерційна таємниця, ноу-хау). При цьому різні принципи є в основі організації (пошуку, надання) тієї чи іншої інформації.

Так, на ознайомлення із загальнодоступною інформацією неможливе закріплення монопольного права, оскільки діє принцип свободи ознайомлення, пізнання. Обмежити ознайомлення з загальнодоступними відомостями неможливо — вони відкриті для пізнання. Для інформації використання перетворюється на ознайомлення, і воно здійснюється не у вигляді «права на» інформацію, яке належить певній особі, а у вигляді дозволу ознайомлюватися із загальнодоступними відомостями (надання доступу) або «права доступу». А виходячи із натуральних властивостей інформації, доступ до ознайомлення з загальнодоступними відомостями неможливо обмежити. Відповідно, «права на» інформацію, на загальнодоступні відомості як такі ні в кого не існує, а значить — немає й самого права.

Можна тільки обмежити доступ до незагальнодоступної (конфіденційної) інформації — або обмежити ознайомлення з нею (встановити «режим недоступності»). Відповідно, щодо конфіденційної інформації можна встановити монополію. Однак така монополія буде заснована на конфіденційності, оскільки може існувати тільки стосовно незагальнодоступної інформації (з обмеженим доступом), володілець якої зобов'язаний здійснити заходи зі збереження її конфіденційності. Мається на увазі, що така монополія охороняється тільки фактично (фактична монополія), на відміну, наприклад, від об'єктів промислової власності, де видається охоронний документ — патент. Фактично монополія на розповсюдження інформації (конфіденційної інформації) ніяк інакше не

закріплюється — тільки через недоторканність особистої сфери. Тому, виходячи із природних властивостей інформації (конфіденційної інформації), слід говорити про «право доступу» до неї.

Оскільки автор виходить із позиції, що інформація являє собою повідомлення, яке містить (у собі) відомості, а на ознайомлення з ними не закріплюється виключне право і тим більше «речове право власності», то відповідно немає і суб'єктивного права. Тому термін «право на» інформацію (конфіденційну інформацію) є неточним науковим формулюванням. Більш точним науковим формулюванням, яке більшою мірою відражає адекватно його суть, є термін «право доступу» до інформації (конфіденційної інформації). Тому в подальшому автор буде використовувати саме цей термін.

Далі переходимо безпосередньо до розгляду питання про порушення «права доступу» до комерційної таємниці та ноу-хау.

Отже, порушенням «права доступу» до комерційну таємницю та ноу-хау є незаконні способи отримання цієї конфіденційної інформації, незаконне її розголошення та інші неправомірні дії, що призводять до порушення вказаного права.

До незаконних способів отримання комерційної таємниці та ноу-хау належить промислове шпигунство, підкуп посадової особи (службовця), яка фактично контролює комерційну таємницю чи ноу-хау, незаконне проникнення в приміщення його власника, прослуховування засобів зв'язку, незаконне ознайомлення зі змістом кореспонденції, що містить комерційну таємницю чи ноу-хау тощо.

Також комерційна таємниця (ноу-хау), є одним зі способів захисту від недобросовісної конкуренції та здійснюється відповідно до ст. 10bis («Недобросовісна конкуренція») і ст. 10ter («Товарні знаки, фірмові найменування, неправдиві вказівки, недобросовісна конкуренція; засоби захисту, право звертатися до суду») Паризької конвенції з охорони

промислової власності [1]. Національне законодавство про недобросовісну конкуренцію як таке не виконує функцію захисту «прав», а точніше «охоронюваних законом інтересів» особи, яка фактично контролює комерційну таємницю чи ноу-хау, а дає відсилку до загального цивільного законодавства.

Основною рисою норм такого законодавства є його охоронно-правовий характер. Зокрема, Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» (1996 р.) (далі — Закон) [2] містить поняття недобросовісної конкуренції (ст. 1), а також ціла його глава присвячена неправомірним діям щодо комерційної таємниці (ноу-хау), які кваліфікуються як недобросовісна конкуренція та за які настає відповідальність. Закон виділяє чотири склади правопорушень: 1) неправомірне збирання комерційної таємниці (ст. 16); 2) розголошення комерційної таємниці (ст. 17); 3) схилення до розголошення комерційної таємниці (ст. 18); 4) неправомірне використання комерційної таємниці (ст. 19).

Зміст цих статей можна розглядати не тільки як дефініцію правових термінів, а й як елемент диспозиції норм, що передбачають відповідальність за недобросовісну конкуренцію у вигляді накладення Антимонопольним комітетом України штрафних санкцій, а також адміністративну, цивільну та кримінальну відповідальність у випадках, передбачених законодавством (ст. 20). Збитки, заподіяні внаслідок вчинення дій, визначених цим Законом як недобросовісна конкуренція, підлягають відшкодуванню за позовами заінтересованих осіб у порядку, визначеному цивільним законодавством України (ст. 24).

Тут вбачається дві проблеми. *Перша.* Як видно, відбувається відсилка до цивільного законодавства. Тобто у випадку, якщо особі, яка фактично контролює комерційну таємницю (ноу-хау), неправомірними діями у вигляді недобросовісної конкуренції були завдані збитки, то вона повинна спочатку звертатися не до суду, а до Антимоно-

польного комітету України. І тільки після цього така особа може подати позов до суду про відшкодування завданих їй збитків. При цьому, в такому разі під особою мається на увазі суб'єкт підприємницької діяльності.

Таке положення не зовсім відповідає Конституції України [4], яка закріпила, що правосуддя в Україні здійснюється виключно судами і делегування функцій судів, а також привласнення цих функцій іншими органами чи посадовими особами не допускаються. Юрисдикція судів поширюється на всі правовідносини, які виникають у державі (ст. 124). Тому доцільно внести зміни до законодавства України і прямо передбачити можливість звертатися безпосередньо з позовом до суду в разі порушення охоронюваного законом інтересу особи, яка фактично контролює комерційну таємницю (ноу-хау), що відповідає вимогам Конституції України, зокрема ст. 124.

Виходячи із опублікованої судової практики, можна констатувати, що у випадку порушення недобросовісної конкуренції справи розглядаються переважно Антимонопольним комітетом України.

Друга проблема. Слід звернути увагу на те, що вказівка про неправомірність дій щодо комерційної таємниці (ноу-хау), які в Законі кваліфікуються як недобросовісна конкуренція, значаться тільки у випадку збирання і використання комерційної таємниці (ст.ст. 16, 19), хоча доцільно було б наголосити і на неправомірності розголошення комерційної таємниці (ст. 17) та схиленні до її розголошення (ст. 18). Насправді це важливо, оскільки особа, яка самостійно і добросовісно отримала інформацію, що є комерційною таємницею, може надалі контролювати цю інформацію (ст. 162 Господарського кодексу України) [4], у тому числі й розголошувати її. Крім того, саме неправомірні дії щодо комерційної таємниці є підставою для звернення до суду заінтересованих осіб про відшко-

дування збитків. Тобто, особа, яка фактично контролює комерційну таємницю, може подати позов про відшкодування шкоди виключно до особи, яка недобросовісно отримала та «використовує» комерційну таємницю (згідно з теорією фактичної монополії).

У Господарському кодексі України [5] також містяться статті, спрямовані на захист комерційної таємниці (ноу-хау), які повторюють норми Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», зокрема стосовно поняття недобросовісної конкуренції (ст. 32) та неправомірних дій, що кваліфікуються як неправомірна конкуренція (ст. 36).

До джерел, які містять норми про охорону конфіденційної інформації (комерційної таємниці і ноу-хау) належать також закони інших галузей права. Так, у Кодексі України про адміністративні правопорушення (далі — КпАП України) [6] закріплені норми, що забезпечують адміністративно-правовий захист інтересів осіб, які фактично контролюють комерційну таємницю (ноу-хау), що також є частиною законодавства, спрямованого на боротьбу з недобросовісною конкуренцією. Відповідно, отримання, використання, розголошення комерційної таємниці (ноу-хау) з метою завдання шкоди діловій репутації або майну іншого підприємства, віднесено до недобросовісної конкуренції із засобами захисту, встановленими для захисту від недобросовісної конкуренції. Законодавством передбачена адміністративна відповідальність за вказані дії у вигляді накладення штрафу (ст. 164-3 КпАП України).

Відповідно до Кримінального кодексу України (далі — КК України) [7] кримінальна відповідальність може наставати за дії, передбачені статтями 231 «Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну таємницю» (комерційне шпигунство), 232 «Розголошення комерційної таємниці», 361 «Незаконне втручання в роботу електронно-обчислювальних машин

(комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку».

Незалежно від вирішення питання про притягнення до кримінальної відповідальності і покарання злочинця зазначені санкції не відшкодовують суб'єкту підприємницької діяльності завданих злочином збитків. Їх відшкодування може бути здійснене шляхом використання норм цивільного законодавства.

Отже, можна сказати, що охорона комерційної таємниці (ноу-хау) здійснюється в рамках боротьби з недобросовісною конкуренцією, передбаченою, ст. 10bis Паризької конвенції. Відповідно до ст. 10ter в процесі забезпечення ефективного захисту від недобросовісної конкуренції, країни-учасниці зобов'язуються забезпечити громадянам інших країн Союзу таку охорону таким чином: фізичні та юридичні особи, які правомірно контролюють конфіденційну інформацію, наділяються правом перешкоджати розкриттю, отриманню або використанню такої інформації без їх згоди іншими особами, якщо останні робили це способами, які суперечать чесній комерційній практиці. У поняття способу, що суперечить чесній комерційній практиці, Угода про торгові аспекти прав інтелектуальної власності (далі — Угода TRIPS) [8] вкладає порушення договору, порушення довіри, спонукання до порушення; набуття закритої інформації третіми особами, які знали або припустилися грубої необережності, не дізнавшись, що дії, які суперечать чесній торговій практиці, були допущені в процесі такого набуття.

Поряд з Угодою TRIPS питання щодо охорони комерційної таємниці (ноу-хау) розглядаються і в спеціально розроблених ВОІВ «Типових Положеннях про захист від недобросовісної конкуренції» [9]. Здійснена робота спрямована, по суті, на уточнення змісту ст. 10bis Паризької конвенції з урахуванням сучасних реалій. Зокрема, ст. 6 Типових положень передбачає захист від недобросовісної конкуренції щодо секретної інформації. Норма цієї статті співпадає зі ст. 39

Угоди TRIPS. Деякі відмінності все ж спостерігаються у переліку видів дій, які розглядаються як такі, що суперечать чесній комерційній діяльності. Окрім тих, які наведені в ст. 39 Угоди TRIPS, — це промислове або комерційне шпигунство. У ст. 6 Типових положень наведено ще один вид нечесної підприємницької діяльності — підбурення до здійснення будь-якого акту, який наводиться в цій статті (промислового шпигунства, порушення договору, зловживання довірою). До числа дій, у яких проявляється недобросовісна конкуренція, Типові положення (подібно до Угоди TRIPS) відносять також протиправний характер способу отримання конфіденційної інформації — це навмисне отримання її третьою особою (тобто, коли така особа знала про конфіденційність інформації) або отримання її з проявом грубої необережності (коли така особа повинна була знати про подібний характер інформації).

У цілому, вказані документи співпадають у тому, що стосується характеристики комерційної таємниці (секретної інформації, нерозкритої інформації), а також по суті у видах дій, які розглядаються як прояв недобросовісної конкуренції. Однак усі ці документи мають

різну спрямованість: якщо Угода TRIPS спрямована, перш за все, на характеристику інтересу особи, яка фактично контролює нерозкрити інформацію, у рамках спільного задуму документа, то у Типових положеннях акцент зроблено на характеристиці дій, у яких проявляється недобросовісна конкуренція, що також обумовлює відповідну спрямованість документів — уточнення положень ст. 10bis Паризької конвенції з урахуванням сучасної реальності.

Можна констатувати, що Угодою TRIPS було вперше на міжнародному рівні визначено ознаки і поняття охорони нерозкритої інформації (комерційної таємниці) як засобу захисту інформації, використання якої на законних підставах контролюється юридичною особою. Загалом, у минулому багато країн ставилися до питань захисту комерційної таємниці або ноу-хау лише як до питань охорони секретів виробництва або промислової власності. Щоб відповідати ознакам Угоди TRIPS, країнам-членам ВТО доведеться охопити правовою охороною всі секрети, які мають комерційну цінність. ♦

Список використаних джерел / List of references

1. *Парижская конвенция по охране промышленной собственности. Официальный русский текст. Женева: ВОИС, 1990.*
2. *Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» № 236/96 – ВР від 07.06.1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 36. Ст. 164.*
4. *Конституція України від 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.*
5. *Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003 р. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19–20, № 21–22. Ст. 144.*
6. *Кодекс України про адміністративні правопорушення № 8073-X від 07.12.1984 р. Відомості Верховної Ради УРСР. 1984. № 51 (додаток). Ст. 1122.*
7. *Кримінальний кодекс України № 2341-III від 05.04.2001 р. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25–26. Ст. 131.*
8. *Agreement on Trade Related aspects of intellectual property Rights // The Result of the Uruguay Round of Multilateral Trade Negotiations. The Legal Texts. WTO. 1995.*
9. *Типовые положения о защите от недобросовестной конкуренции. Статьи и примечания. Публикация ВОИС № 832 (R), ISBN 92-805-0722-2. ВОИС. 1997.*

1. *Paryzhskaia konventsia po okhrane promyshlennoi sobstvennosti. Ofytsyalnyi russki tekst. Zheneva: VOYS, 1990.*
2. *Zakon Ukrainy «Pro zakhyst vid nedobrosovisnoi konkurentsii» № 236/96 – VR vid 07.06.1996 r. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 1996. № 36. St. 164.*
4. *Konstytutsiia Ukrainy vid 28 chervnia 1996 r. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 1996. № 30. St. 141.*
5. *Hospodarskyi kodeks Ukrainy № 436-IV vid 16.01.2003 r. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2003. № 18, № 19–20, № 21–22. St. 144.*
6. *Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia № 8073-X vid 07.12.1984 r. Vidomosti Verkhovnoi Rady URSR. 1984. № 51 (dodatok). St. 1122.*
7. *Kryminalnyi kodeks Ukrainy № 2341-III vid 05.04.2001 r. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2001. № 25–26. St. 131.*
8. *Agreement on Trade Related aspects of intellectual property Rights // The Result of the Uruguay Round of Multilateral Trade Negotiations. The Legal Texts. WTO. 1995.*
9. *Туровые polozheniia o zashchyte ot nedobrosovestnoi konkurentsyy. Staty u pryemchaniia. Publykatsiia VOYS № 832 (R), ISBN 92-805-0722-2. VOYS. 1997.*

Надійшла до редакції 29.05.2019 року

Дідук А. Нарушение «права на» коммерческую тайну и ноу-хау. Стаття посвящена отдельным проблемным вопросам о нарушении «права на», а точнее «права доступа» к коммерческой тайне и ноу-хау, учитывая физическую природу «информации как таковой». Поэтому в статье термин «право на» коммерческую тайну и ноу-хау используется как условный. В частности, нарушением «права на» коммерческую тайну и ноу-хау являются незаконные способы получения данной конфиденциальной информации, незаконное ее разглашение и другие неправомерные действия, приводящие к нарушению указанного права. К незаконным способам получения коммерческой тайны и ноу-хау относятся промышленный шпионаж, подкуп должностного лица (служащего), которое фактически контролирует коммерческую тайну или ноу-хау, незаконное проникновение в помещение его собственника, прослушивание средств связи, незаконное ознакомление с содержанием корреспонденции, содержащей коммерческую тайну или ноу-хау и др.

Ключевые слова: нарушение права, право доступа, конфиденциальная информация, закрытая информация, нераскрытая информация, секретная информация, коммерческая тайна, ноу-хау, промышленный шпионаж, коммерческий шпионаж, недобросовестная конкуренция

Diduk A. Violation of the «right to» commercial secrecy and know-how. The article is devoted to separate problematic issues concerning the violation of the «right to», or rather, the «right of access» to commercial secrets and know-how, taking into account the physical nature of «information as such».

At present, the legal doctrine has developed two approaches to understanding the «right to» information. As for the first approach, the «right to» information is regarded as a subjective right. According to the second approach, the subjective right to information (confidential information) does not exist, and the term «right to» information is used only as conditional, since in reality it is a «right of access» to information (confidential information).

The author comes from the position that the information is a message containing (in itself) the information, and for familiarization with them is not assigned the exclusive right, and especially the «property right», then, accordingly, there is no subjective

ПРАВО ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ

right. Therefore, the term «right to» information (confidential information in the form of commercial secrets and know-how) is not an exact scientific formulation. More precise scientific formulation, which more adequately reflects its essence, is the term «right of access» to information (confidential information in the form of commercial secrets and know-how). Therefore, in the article the term «right to» commercial secret and know-how is used as conditional.

The violation of the «right of access» to commercial secrets and know-how in general and in the field of pharmacy, in particular, are illegal ways of obtaining such confidential information (commercial secrets and know-how), unlawful disclosure and other unlawful actions that violate the said right .

Unlawful ways to obtain commercial secrecy and know-how include industrial espionage, bribery of an official (employee) who actually controls commercial secrets or know-how, unlawful penetration into the premises of his owner, listening to communications, illicit acquaintance with the content of correspondence, containing commercial secrets or know-how, etc.

Also, the commercial secret (know-how), is one way to protect against unfair competition and is carried out in accordance with Art. 10*bis* («Unfair competition») and Art. 10*ter* («Trademarks, trade names, false indications, unfair competition, remedies, the right to go to court») of the Paris Convention for the Protection of Industrial Property. The national legislation on unfair competition does not, as such, fulfill the function of protecting «rights», but rather the law-protected interests of a person who is in fact controlling commercial secrets or know-how, but gives way to general civil law. The main feature of the rules of such legislation is its legal and protective nature.

So we can say that the protection of commercial secrets (know-how) is carried out in the framework of the fight against unfair competition, provided by article 10*bis* of the Paris Convention. Also, according to Art. 10*ter* in the process of ensuring effective protection against unfair competition, the participating countries undertake to provide such nationals of other countries of the Union with the following protection: natural and legal persons lawfully controlling confidential information shall be entitled to prevent the disclosure, receipt or use of such information without their consent other persons, if the latter have done so in ways that are contrary to honest commercial practice. In the notion of a method that is contrary to honest commercial practice, the Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (hereinafter referred to as the TRIPS Agreement) invests in breach of contract, breach of trust, incitement to violation; the acquisition of closed information by third parties who knew or committed gross negligence without knowing that actions that contradict honest trading practices were allowed in the process of such acquisition.

It can be stated that the TRIPS Agreement was the first time at the international level to identify the notions of protecting undisclosed information (commercial secrets) as a means of information protection, the use of which is legally controlled by a legal entity. In general, in the past, many countries have addressed the issues of protecting trade secrets or know-how no matter other than the issues of secrecy or industrial property protection. In order to meet the signs of the TRIPS Agreement, WTO member countries will have to protect all commercially valuable secrets.

Keywords: violation of law, right of access, confidential information, closed information, undisclosed information, classified information, commercial secrecy, know-how, industrial espionage, commercial espionage, unfair competition